

Brüsszel, 2022. február 28.
(OR. fr)

6464/22

LIMITE

ENV 148
CLIMA 75
FORETS 10
AGRI 64
RELEX 215

Intézményközi referenciaszám:
2021/0366(COD)

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről – Irányadó vita

1. Az elnökség a Környezetvédelmi Tanács 2022. március 17-i ülésén a tárgyban említett jogalkotási javaslatról tartandó vita strukturálása céljából összeállította az e feljegyzés mellékletében szereplő háttéranyagot és két kérdést.
2. Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elnökségi háttéranyagot, illetve kérdéseket, és a fent említett irányadó vitához továbbítsa azokat a Tanács részére.

Rendeletjavaslat az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek európai uniós piacon történő forgalmazásáról és az EU-ból történő kiviteléről

– Elnökségi feljegyzés –

Az erdők védelmének fontos tétje van a társadalmaink és a jövő nemzedékei szempontjából. Az erdők központi szerepet játszanak az éghajlatváltozás elleni, illetve a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemben. Hozzájárulnak továbbá az anyagellátáshoz, szabályoznak bizonyos természetes folyamatokat, és a világ legszegényebb közösségei közül nagyon soknak megélhetést adnak.

Sürgősen cselekedni kell egy ambiciózus és közös cél érdekében

Az erdők kérdésének most már egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az európai és a nemzetközi szervek megbeszélésein. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Feleinek 2021 novemberében rendezett 26. Konferenciája (COP26) széles körben elismerte, hogy az erdőknek és a földhasználati ágazatnak szerepe van az éghajlatváltozás mérséklésének felgyorsításában. Ennek keretében a világ erdőinek több mint 90%-át képviselő 141 állami vezető **az erdőkről és a földhasználatról szóló vezetői nyilatkozat** útján kötelezettséget vállalt az együttműködésre annak érdekében, hogy 2030-ra meg lehessen állítani és vissza lehessen fordítani az erdőpusztulást és a talajromlást, és azt is elismerte, hogy egyesíteni kell erőiket a fenntartható földhasználatra való átállás érdekében, amely a Párizsi Megállapodás céljainak elérése szempontjából kulcsfontosságú célkitűzés.

Néhány nappal ezt követően, 2021. november 17-én a Bizottság benyújtotta az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek európai uniós (EU) piacon történő forgalmazásáról és az EU-ból történő kiviteléről szóló rendeletjavaslatát. Ez a szöveg, amelyet a Bizottság „**A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról**” szóló 2019. évi közleményében jelentett be, a tagállamok által is osztott átfogó európai uniós stratégia részét képezi, amelyet az **európai zöld megállapodás**, a **2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia** és „**a termelőtől a fogyasztóig**” **európai stratégia** is megerősített. Ez a rendelet különösen arra a nagy társadalmi igényre kíván reagálni – amint azt a Bizottság által kezdeményezett online konzultációban való, minden eddiginél magasabb részvétel is illusztrálja –, amely az erdők globális helyzetének alakulása fölötti aggodalomhoz kötődik (1990 és 2020 között az erdőállomány világviszonylatban 420 millió hektárral csökkent: ez meghaladja az Európai Unió területét).

Az Európai Uniónak különös felelőssége van e globális jelenségek terén, mivel jelentős mennyiségben fogyaszt belföldi és nemzetközi forrásokból származó nyers- és félkész termékeket. Az ebből eredő kereskedelmi forgalom és az ellátási láncsal kapcsolatos tevékenységek ezáltal számos negatív hatást gyakorolnak a környezetre, különösen ami az erdőirtást és az erdőpusztulást illeti. Egy 2013-ban készült bizottsági tanulmány¹ már kimutatta, hogy az európai országok felelősek a mezőgazdasági termékek nemzetközi kereskedelméhez kapcsolódó erdőirtás több mint egyharmadáért.

Olyan javaslat, amely a kellő gondosság elvén alapuló alapvető rendszer köré szerveződik

A rendeletjavaslat célja annak biztosítása, hogy előállításuk során a kávé, a kakaó, a pálmaolaj, a szója, a marhahús és a fa, valamint a származtatott termékek, például a bőr, a csokoládé vagy a bútorok, amelyeket az EU-ba importálnak és ott forgalmaznak, illetve az EU-ból exportálnak, ne okozzanak erdőirtást vagy erdőpusztulást. A szövegnek tehát az a célja, hogy figyelembe vegye a mezőgazdasági termelésnek mind az erdőirtásra, mind az erdőpusztulásra gyakorolt hatását.

¹ Európai Bizottság, 2013. *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation* (Az EU fogyasztásának hatása az erdőirtásra: Átfogó elemzés az uniós fogyasztás erdőirtásra gyakorolt hatásáról). Az Európai Bizottság – Környezetvédelmi Főigazgatóság által finanszírozott, a VITO, IIASA, HIVA és IUCN NL által készített tanulmány
<https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

E cél elérése érdekében a rendelet **a kellő gondosság elvén alapuló rendszerre** támaszkodik annak érdekében, hogy **biztosítsa az értékláncok átláthatóságát és nyomonkövethetőségét**, és egy közös és harmonizált kereten belül valamennyi piaci szereplőre és kereskedőre kiterjed. Ez a kellő gondosság elvén alapuló rendszer a kockázatértékelésre épülő előrettekintő megközelítésen alapul. Azok a piaci szereplők, amelyek a rendelet I. mellékletében felsorolt termékeket első alkalommal importálják vagy exportálják az EU-ba, valamint azok a kereskedők, amelyek nem kkv-k, kötelesek a kellő gondosság elvén alapuló eljárást lefolytatni, amelynek teljesítését a termékek forgalomba hozatala előtt tett kötelező nyilatkozat igazolja.

Ez az eljárás a nyomonkövethetőség követelményét is magában foglalja egyrészt olyan információk gyűjtése révén, amelyek révén nyomon követhető a termék előállítási forrása, valamint a teljes feldolgozási és forgalmazási lánc mentén történő útvonala, másrészt pedig kockázatelemzés és adott esetben az azonosított kockázatot csökkentő intézkedések végrehajtása révén. A rendeletben foglalt rendelkezések tehát lehetővé teszik annak biztosítását, hogy a termékek – **akár illegális, akár jogszerű** – erdőirtástól mentesek legyenek. A rendelkezések hatékonyságát az illetékes hatóságok által bevezetett ellenőrzési és szankcionálási rendszer révén kell biztosítani.

A hatékony alkalmazást szolgáló egyértelmű és közös keret

A szöveg hatékony és összehangolt végrehajtásához **a rendelkezések egységes értelmezésére** van szükség. E célból a kulcsfogalmakkal kapcsolatos, mindenki számára közös fogalommeghatározások lehetővé teszik majd a Bizottság által javasolt intézkedések gyakorlati alkalmazását.

Egyelőre nem alakult ki nemzetközi konszenzus az erdőpusztulás fogalmával kapcsolatban. Több, nemzeti szinten alkalmazott fogalommeghatározás is létezik egymással párhuzamosan. Ezzel és a fenntartható kitermelési műveletek kapcsolódó fogalmának meghatározásával kapcsolatban a delegációk számos észrevételt tettek az uniós piacon forgalomba hozott vagy az Unióból exportált termékekhez kapcsolódó erdőirtás és erdőpusztulás kockázatával foglalkozó *ad hoc* munkacsoportban².

Egyes delegációk arra is rámutattak, hogy az erdőirtás fogalommeghatározása potenciálisan túl szűkítő, mivel az erdők mezőgazdasági célú használatra történő átalakítására korlátozódik annak ellenére, hogy a fogalommeghatározásba beletartozhatna az erdők nem mezőgazdasági célú használatra történő átalakítása is.

A környezetvédelmi miniszterek a január 20-i, Amiens-ben tartott nem hivatalos tanácsi ülésükön, valamint a mezőgazdasági és halászati miniszterek a február 21-i tanácsi ülésükön hangsúlyozták, hogy valamennyi tagállam támogatja a szöveg célkitűzéseit. Az említett ülések alkalmat kínáltak a tagállamoknak arra is, hogy kifejezésre juttassák: szerintük különös körülményt igényel a szöveg megvalósíthatósága, a gazdasági szereplőkre és az illetékes hatóságokra háruló adminisztratív terhek és az ellenőrzések mértéke, a figyelembe veendő áruk és ökoszisztémák körének kérdése, valamint a fogalommeghatározások (többek között az erdőpusztulásé). Végezetül a miniszterek észrevételeket tettek a környezetvédelmi politikával és az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet alkalmazásával kapcsolatos nemzeti tapasztalataikról is.

² Az uniós piacon forgalomba hozott termékekhez kapcsolódó erdőirtás és erdőpusztulás kockázatával foglalkozó *ad hoc* munkacsoport.

A szöveg a különböző érintett ágazatok szakértőit tömörítő *ad hoc* munkacsoportban folytatott szakmai megbeszélések tárgyát képezi. Az elnökség által szervezett megbeszélések lehetővé tették a szöveg első vizsgálatát, a tagállamok számára pedig azt, hogy valamennyi cikkel kapcsolatban kifejtsek véleményüket. E szakmai megbeszélések során több fontos kérdés is előtérbe került: a fogalommeghatározások, a WTO-szabályokkal való összeegyeztethetőség, a harmadik országokkal való együttműködés, a javasolt rendelkezések arányossága, valamint a rendelettervezet végrehajtásával kapcsolatos adminisztratív terhek.

A tárgyalások előbbrevitele érdekében felkérjük a minisztereket, hogy folytassanak véleménycserét az alábbi kérdésekről:

- 1. A kellő gondosság elvén alapuló rendszer hatékony és megvalósítható végrehajtása elengedhetetlen az annak biztosításához szükséges nyomonkövethetőség eléréséhez, hogy a termékek ne okozzanak erdőirtást vagy erdőpusztulást. Ön mit javasol a kellő gondosság elvén alapuló rendszer hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében?*
- 2. A rendelet gyakorlati végrehajtása kétségkívül a rendelet kulcsfogalmaival kapcsolatos fogalommeghatározások közös alkalmazásán fog alapulni. Bár egyes fogalmak esetében léteznek fogalommeghatározások, azok használata európai és nemzetközi szinten nincs harmonizálva. A rendelet végrehajtását elősegítendő Ön mit javasol annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek alapján közös fogalommeghatározásokat lehessen alkotni olyan fogalmakkal kapcsolatban, mint az erdőirtás, az erdőpusztulás és a fenntartható kitermelési műveletek kapcsolódó fogalma?*

Felszólalás : tagállamonként 3 perc